

Εκταση: **3.367** τ. χλμ. Κάτοικοι: **139.550 (2011: 129.700)**

Ο νομός Τρικάλων συγκεντρώνει το ενδιαφέρον των επισκεπτών όλο το χρόνο. Το θαύμα των Μετεώρων αποτελεί μαγνήτη για Έλληνες και ξένους. Είναι νομός ορεινός. Οι πεδινές εκτάσεις καλύπτουν μόνο το 17% της επιφάνειάς του. Ο ποταμός Αχελώος που πηγάζει από τον Λάκμο και ο παραπόταμός του, Κορναϊτικός, διαρρέουν το δυτικό τμήμα του νομού, ο οποίος από υδρογραφική άποψη ανήκει στο ποτάμιο σύστημα του Πηνειού. Αυτός πηγάζει από την Πίνδο, κοντά στον Ζυγό, και διαρρέει από Ανατολή προς Δύση τις επαρχίες Καλαμπάκας και Τρικάλων. Παραπόταμοί του είναι οι Μουργκάνης (Ιων), Ληθαίος, Πορταϊκός, Νεοχωρίτης, Δραμιζότικος, Καστανιώτικος, Γκούρας, Ανάποδος και Κλινοβίτικος.

Στο πεδινό τμήμα του νομού το κλίμα είναι ηπειρωτικό, ψυχρό το χειμώνα και θερμό το καλοκαίρι. Στην πόλη των Τρικάλων, η Μετεωρολογική Υπηρεσία καταγράφει θερμοκρασίες χαμηλές, από τις χαμηλότερες όλων των σταθμών του (-19 βαθμούς τον Ιανουάριο).

Ο πληθυσμός των Τρικάλων το 2001 σημείωσε ελαφρά αύξηση σε σχέση με την απογραφή του 1991. Ήταν 138.946 και έφτασε τους 139.548. Οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με τη γεωργία, την κτηνοτροφία, το εμπόριο και τις υπηρεσίες. Ο νομός παράγει βαμβάκι, καπνά, σιτηρά, όσπρια, κτηνοτροφικά και δασικά προϊόντα.

Οδικά, συνδέεται με Καρδίτσα, Καλαμπάκα, Μέτσοβο (μέσω του αυχένα της Κατάρας), Γιάννενα, Γρεβενά. Η Καλαμπάκα είναι το τέλος της σιδηροδρομικής γραμμής των άλλοτε Θεσσαλικών Σιδηροδρόμων.

Η ιστορία του νομού Τρικάλων

Η ανθρώπινη παρουσία στην περιοχή χρονολογείται τουλάχιστο 150.000 χρόνια πριν από την εποχή μας. Ευρήματα της εποχής του Λίθου έχουν υπάρξει από τις θέσεις Γόμφοι, Ζάρκο, Θεόπετρα Καλαμπάκας, Μαγούλα Διπόταμου, Μεγάλο Κεφαλόβρυσο και άλλες. Από την εποχή του Χαλκού κι έπειτα, ολόκληρος ο χώρος όπου σήμερα απλώνεται ο νομός Τρικάλων, ονομαζόταν Ιστιαιώτιδα (η μια από τις τέσσερις περιοχές της Θεσσαλικής Τετράδας). Εκεί, αναπτύχθηκαν οι πόλεις Τρίκκη (από τις σπουδαιότερες της Θεσσαλίας, τα σημερινά Τρίκαλα) και Αιγίνιο (στα όρια της σημερινής Καλαμπάκας). Στα ομηρικά χρόνια, εκεί βρισκόταν το κράτος των Ασκληπιάδων που μετείχαν στην εκστρατεία στην Τροία με τριάντα πλοία από τις πόλεις Τρίκκη, Ιθώμη και Οιχαλία που αναφέρει ο Όμηρος, με αρχηγούς τους βασιλιάδες γιατρούς Μαχάονα και Ποδαλείριο.

Στους επόμενους αιώνες, η τύχη της περιοχής υπήρξε ίδια με της υπόλοιπης Θεσσαλίας: Έγινε υποτελής των Περσών (480 π.Χ.), δέχτηκε την επιρροή των Αλευάδων, πέρασε στους Μακεδόνες κι έπειτα στους Ρωμαίους κι αποτέλεσε επαρχία της Βυζαντινής αυτοκρατορίας. Μετά την κατάλυση της αυτοκρατορίας από τους Φράγκους, βρέθηκε στη δίνη των πολέμων ανάμεσα σε Φράγκους, Βυζαντινούς, δεσποτάτο της Ηπείρου κ.λπ. και υπέστη τις συνέπειες των επιδρομών Βουλγάρων και Σλάβων. Τον ΙΔ΄ αιώνα., έγινε έδρα του Συμεών Ούρεση ως αιχμή του κράτους του Σλάβου Στέφανου Ντουσάν που θέλησε να υποκαταστήσει τη Βυζαντινή αυτοκρατορία. Τον ίδιο καιρό, πρωτοεμφανίστηκε ο μοναστικός βίος στους βράχους των Μετεώρων. Από εκεί ξεκίνησε η προδομένη επανάσταση του Διονυσίου, στα 1612.

Η θέση της περιοχής που βρίσκεται πάνω στον δρόμο από τα Ιωάννινα στη Θεσσαλία και τη Μακεδονία της κόστισε ακριβά, ιδιαίτερα στα χρόνια του Αλή πασά, όταν ο κάθε στρατός περνούσε από τα μέρη της, αφήνοντας ανεξίτηλα σημάδια από το πέρασμά του. Η ευρύτερη περιοχή των Τρικάλων εντάχθηκε στο ελληνικό κράτος μαζί με την υπόλοιπη Θεσσαλία, στα 1881, με τη συνθήκη του Βερολίνου.

(Έθνος της Κυριακής, 2001 – 2002) (τελευταία επεξεργασία, 29.4.2010)